

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	35219
Nom	Dret mercantil I
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	9.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1303 - Grau en Dret	Facultat de Dret	2	Anual
1921 - Programa de Doble Titulació en ADE-Dret	Facultat de Dret	2	Anual
1922 - PDT. Dret-Ciències Polítiques	Facultat de Dret	3	Anual
1923 - PDT Dret-Criminologia	Facultat de Dret	2	Anual
1930 - Programa Doble Titul.Dret-CC Polítiques i Adm.Públ.	Facultat de Dret	3	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1303 - Grau en Dret	16 - Dret Mercantil	Obligatòria
1921 - Programa de Doble Titulació en ADE-Dret	3 - Assignatures obligatòries de segon curs	Obligatòria
1922 - PDT. Dret-Ciències Polítiques	4 - Assignatures obligatòries de tercer curs	Obligatòria
1923 - PDT Dret-Criminologia	3 - Assignatures obligatòries de segon curs	Obligatòria
1930 - Programa Doble Titul.Dret-CC Polítiques i Adm.Públ.	4 - Assignatures obligatòries de tercer curs	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
MARTI LACALLE, M.ROCIO LAURA	70 - Dret Mercantil 'Manuel Broseta Pont'

RESUM

1) Situació de l'assignatura en el pla d'estudis, altres assignatures amb què és vincula, continuïtat amb altres assignatures ...

1. *Dret Mercantil I* és una assignatura obligatòria i de caràcter anual que s'impartix en el segon curs del *Grau de Dret*. La seua càrrega lectiva és de 9 crèdits ECTS (225 hores).

2. Amb els assignatures obligatòries *Dret Mercantil I* (Segon Curs) i *Dret Mercantil II* (Tercer Curs) el Pla d'Estudis del Grau en Dret contempla els **ensenyaments relatius a les línies generals de la funció, concepte i règim jurídic de les institucions mercantils**.

3. D'acord amb els descriptors en el Pla d'Estudis del Grau de Dret de la Universitat de València l'assignatura *Dret Mercantil I* s'ha d'ocupar de les matèries següents:

“L'estudi de l'empresari. L'empresari individual. Dret de societats. Dret de la competència. Propietat Industrial. Dret Concursal”

Per la seua banda, l'assignatura *Dret Mercantil II* s'ocuparà en Tercer Curs, d'acord amb els citats descriptors, de:

“Els títols valors. Lletra de canvi. Xec i pagaré. Contractació mercantil. Contractes mercantils típics i atípics.”

L'ensenyança del Dret Mercantil en el Pla d'Estudis del Grau de Dret es completa amb 3 assignatures optatives:

1. Banca, Bossa i Assegurança
2. Dret de la competència
3. Dret del transport

2) Breu descripció de la matèria, tipus de continguts i aplicacions possibles.

El *Dret Mercantil (Dret Mercantil I i II)* s'estructura, *grosso modo*, entorn de tres elements o blocs essencials: *l'empresari, l'empresa i l'activitat econòmica realitzada per l'empresari en el mercat per mitjà de l'empresa*.

L'assignatura *Dret Mercantil I* s'estructura en un tema introductori i en quatre parts.

En el **tema introductori** (a) se situa històrica i conceptualment aquesta disciplina jurídica i branca de l'ordenament jurídic, (b) s'enquadra *la matèria constitucionalment en el reconeixement de la llibertat d'empresa com un dret dels ciutadans i de la iniciativa econòmica pública en el marc del sistema constitucionalizado d'economia social de mercat*, i (c) s'afronta l'estudi dels seues *fonts normatives*.

La primera part s'ocupa dels *nocions d'empresari i empresa*, dels classes, formes o tipus d'empresari, i del seu *estatut jurídic*, amb una especial incidència en la *representació mercantil* (factors, gerents, apoderats, etc.), en l'obligació de *comptabilitat* i en el Dret Registral mercantil (*Registre Mercantil*).

La segona part del *Dret Mercantil I* afronta l'estudi de dos aspectes de l'activitat econòmica de l'empresari per mitjà de l'empresa.

D'una banda, sobre la base d'una constitució econòmica (Tractats Comunitaris, Constitució Espanyola de 1978 i Estatuts de les comunitats autònomes) en la que es constitucionaliza, com hem dit, un sistema d'economia social de mercat, s'estudia el Dret de la Competència (Defensa de la Competència i Competència Deslleial), com marc juridicoeconòmic en el que els empresaris i les seues empreses duen a terme la seua activitat de producció i/o distribució de béns o serveis per al mercat.

D'altra banda, s'afronta l'estudi de les institucions jurídic mercantils que permeten la individualització dels empresaris (nom comercial) i dels productes o serveis produïts i distribuïts pels empresaris en el mercat (marques, denominacions d'origen), així com les institucions que protegeixen l'activitat inventiva i creativa "industrial" (patents, models d'utilitat, disseny industrial, etc.).

La tercera part de Dret Mercantil I se centra en el Dret de societats, i en especial de les societats de capital (SA i SRL) com les formes jurídiques que amb major freqüència adopta l'empresari en la realitat econòmica actual, sense descuidar les referències necessàries a una altra formes jurídiques d'empresa (empresari) com poden ser les típiques de l'anomenada economia social (v.Gr., les cooperatives) o l'empresa pública.

Finalment, **la quarta part** del Dret Mercantil I aborda l'examen de les solucions jurídiques a les crisis econòmiques de les empreses, especialment el Dret concursal.

CONEXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

El Pla d'estudis del Grau en Dret no exigeix requisits previs per a cursar Dret Mercantil I, però el seu estudi ha de ser successiu a la Teoria General del Dret i de la norma, Dret Constitucional, de les Institucions de Dret Comunitari, així com als elements essencials del Dret Civil. També és convenient que s'hagen adquirit els coneixements sobre la Teoria general de les obligacions i els contractes i sobre el Dret Administratiu (part general).

1303 - Grau en Dret

- Capacitat per conèixer el contingut i l'aplicació de cadascuna de les branques de l'ordenament jurídic.
- Capacitat per comprendre el caràcter unitari de l'ordenament jurídic i la necessària visió interdisciplinària dels problemes jurídics.
- Capacitat per utilitzar els principis i els valors constitucionals, el respecte dels drets humans, posant una atenció especial en la igualtat entre homes i dones, la sostenibilitat i la cultura de la pau, com a eines de treball en la interpretació de l'ordenament jurídic.
- Capacitat per al maneig de fonts jurídiques (legals, jurisprudencials i doctrinals).
- Capacitat per llegir i interpretar textos jurídics.
- Capacitat per comunicar-se correctament de forma oral i escrita en l'àmbit jurídic.
- Capacitat d'anàlisi dels problemes jurídics i de síntesi en el seu plantejament i resolució.
- Capacitat per adquirir una consciència crítica en l'anàlisi de l'ordenament jurídic i de desenvolupar la dialèctica jurídica.
- Capacitat per utilitzar les noves tecnologies de la informació i la comunicació en l'obtenció i la selecció de la informació jurídica.
- Capacitat de negociació i de conciliació.
- Capacitat de creació i d'estructuració normativa.

L'assignatura Dret Mercantil I està orientada que l'alumne obtinga els següents resultats d'aprenentatge:

- Conèixer i utilitzar de manera adequada la terminologia pròpia del Dret de Mercantil
- Comprendre i utilitzar adequadament els conceptes bàsics de les matèries que componen l'assignatura Dret Mercantil I
- Comprendre l'evolució històrica del Dret mercantil com a categoria històrica
- Conèixer i saber utilitzar el sistema de fonts en la seua aplicació a les matèries mercantils
- Conèixer els aspectes bàsics de la Constitució econòmica
- Conèixer els aspectes bàsics de l'Estatut jurídic de l'empresari mercantil
- Conèixer els aspectes bàsics del Dret de la Competència (Defensa de la competència i Dret de la competència Deslleial) i del Dret de la Propietat Industrial
- Conèixer, comprendre i aplicar el règim jurídic del contracte de societat, amb especial incidència en el Dret de les societats de capital
- Conèixer els aspectes bàsics del Dret concursal

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. FORMACIÓ HISTÒRICA DEL DRET MERCANTIL. CONCEPTE I FONTS. CONSTITUCIÓ ECONÒMICA

1. El Dret Mercantil com a categoria històrica. Concepte i contingut actual.
2. Constitució econòmica. Unió Europea.
3. Fonts del Dret Mercantil.
4. La jurisdicció especialitzada. Els jutjats mercantils.

2. L'EMPRESARI MERCANTIL I L'EMPRESA. ESTATUT JURÍDIC DE L'EMPRESARI MERCANTIL

1. Concepte i classes d'empresari. Les notes característiques. El concepte de comerciant (empresari mercantil persona física) al Codi de comerç. Valoració crítica.
2. Estatut jurídic de l'empresari mercantil.
  - 2.1. Comptabilitat.
  - 2.2. Registre mercantil.
  - 2.3. Col·laboradors dependents i independents de l'empresari.
  - 2.4. Responsabilitat civil de l'empresari.
  - 2.5. Responsabilitat social de l'empresa (RSE).
3. Concepte d'empresa i aspectes jurídics de la seua organització.

3. DRET DE LA COMPETÈNCIA

1. Defensa de la competència. La llibertat de competència.
2. Sistemes legislatius de protecció de la lliure competència. El règim jurídic de la competència en la Unió Europea.
3. La defensa de la competència en el Dret espanyol.
4. La competència deslleial.
  - 4.1. Clàusula general i àmbit d'aplicació.
  - 4.2. Actes de competència deslleial.
  - 4.3. Pràctiques comercials amb els consumidors o usuaris.
  - 4.4. Accions.
5. El dret de la publicitat.

4. DRET DEL BÉNS IMMATERIALS

1. Fonts i sistemes de protecció dels drets de propietat industrial. La protecció internacional ia la Unió Europea.
2. La protecció de les invencions. Les patents i els models d'utilitat.
3. La protecció del disseny industrial.
4. El secret empresarial.
5. Els signes distintius. Funció i classes.
6. Les marques.
  - 6.1. Nocions generals

- 6.2. Prohibicions i causes de nul·litat
7. El nom comercial.
8. Accions i normes processals en defensa dels signes distintius
9. Denominacions d'origen i noms de domini a internet

5. DRET DE SOCIETATS. SOCIETATS MERCANTILS. TEORIA GENERAL. SOCIETATS PERSONALISTES.

1. El dret de societats. Evolució històrica.
2. Concepte de societat.
3. Contracte de societat.
4. Tipologia de les societats mercantils: societat col·lectiva, societat comanditària simple, societat anònima, societat de responsabilitat limitada i societat comanditària per accions.
5. Societat i figures afins: comunitat de béns i comptes en participació.
6. Societats civils i societats mercantils.
7. Requisits de la constitució de les societats mercantils.
8. La personalitat jurídica de les societats. Significat i límits.
9. Règim jurídic de la societat col·lectiva i de la societat comanditària simple

6. LES SOCIETATS DE CAPITAL (I). CONCEPTE. CONSTITUCIÓ. CAPITAL SOCIAL I PATRIMONI. APORTACIONS SOCIALS

1. La constitució o fundació de la societat anònima i de la societat de responsabilitat limitada. La societat unipersonal. Procediments de constitució. Escritura i estatuts socials. Denominació social, domicili i nacionalitat.
2. La digitalització de les societats de capital. La pàgina web corporativa. Les comunicacions entre la societat i els socis per mitjans electrònics.
3. Règim de la societat en formació i de la societat irregular.
4. La nul·litat de la societat anònima i de la societat de responsabilitat limitada.
5. Capital social i patrimoni. Concepte i funcions del capital social. Distinció entre patrimoni, fons propis i capital social. Principis rectors del capital social. Reserves.
6. Les aportacions socials en la societat anònima i en la societat de responsabilitat limitada. Les prestacions accessòries.

7. LES SOCIETATS DE CAPITAL (II). LES ACCIONS I LES PARTICIPACIONS SOCIALS. DRETS DELS SOCIS

1. L'acció i la participació social com a part del capital social: valor nominal, valor comptable, valor real i valor d'emissió.
2. Les accions i les participacions socials com a conjunt de drets. Classes d'accions.
3. Representació de les accions: títols i anotacions en compte.
4. La transmissió de les accions. Restriccions a la lliure transmissibilitat.
5. Les participacions socials: configuració legal.
6. Transmissió de les participacions socials.
7. Règim dels negocis sobre les accions i les participacions socials pròpies. L'autocartera.

8. Copropietat i drets reals sobre les accions i les participacions socials.

8. LES SOCIETATS DE CAPITAL (III). ÒRGANS DE LES SOCIETATS DE CAPITAL. LA JUNTA GENERAL

1. Concepte d'òrgan social i sistema d'òrgans a les societats de capital.
2. La junta general.
  - 2.1. Concepte, classes i competències.
  - 2.2. Requisits de convocatòria, constitució i celebració.
  - 2.3. L'acta.
  - 2.4. Certificacions i elevació a públic dels acords socials.
  - 2.5. La impugnació dels acords socials.
  - 2.6. La submissió a arbitratge de les divergències o litigis entre socis.

9. LES SOCIETATS DE CAPITAL (IV). L'ÒRGAN D'ADMINISTRACIÓ

1. Concepte i competències.
2. Estructura.
3. Àmbit de representació.
4. Nomenament i cessament.
5. Retribució.
6. Deures.
7. Responsabilitat. Acció social i acció individual de responsabilitat.
8. Règim jurídic del consell d'administració. La delegació de facultats: comissions executives i consellers delegats.

10. LES SOCIETATS DE CAPITAL (V). COMPTES ANUALS. MODIFICACIÓ DESTATUTS.

1. Els comptes anuals.
2. Modificació d'estatuts.
  - 2.1. Règim general.
  - 2.2. L'augment de capital.
  - 2.3. La reducció de capital.
  - 2.4. L'operació acordió.
3. Separació i exclusió de socis.

11. LES SOCIETATS DE CAPITAL (VI). MODIFICACIONS ESTRUCTURALS. DISSOLUCIÓ, LIQUIDACIÓ I EXTINCIÓ

1. Modificacions estructurals.
  - 1.1. La transformació de les societats mercantils.
  - 1.2. La fusió de les societats mercantils.
  - 1.3. L'escissió de les societats mercantils.
  - 1.4. La cessió global d'actiu i passiu.
  - 1.5. El trasllat del domicili social.

2. Dissolució, liquidació i extinció de les societats mercantils.

12. SOCIETATS MERCANTILS ESPECIALS

1. Societats amb capital públic.
2. Societats anònimes especials. Societat anònima europea i societat anònima esportiva.
3. Societats professionals.
4. Agrupacions d'interés econòmic i unions temporals d'empreses.
5. Grups de societats.

13. SOCIETATS DE BASE MUTUALISTA I ALTRES ENTITATS D'ECONOMIA SOCIAL

1. Les entitats d'economia social. Concepte, classes i principis orientadors.
2. Societats laborals.
3. Societats cooperatives.
4. Les societats de garantia recíproca
5. Altres societats de base mutualista.

14. DRET CONCURSAL (I). SECCIONS PRIMERA I SEGONA.

1. Principis i característiques generals del dret concursal.
2. Pressupostos subjectiu i objectiu del concurs.
3. La sol·licitud del concurs. Concurs voluntari i necessari. La declaració del concurs.
4. L'administració del concurs.
5. Efectes de la declaració del concurs.
  - 5.1. Efectes sobre el deutor.
  - 5.2. Efectes sobre els creditors.
  - 5.3. Efectes sobre els contractes.

15. DRET CONCURSAL (II). SECCIONS TERCERA I QUARTA

1. La massa activa.
2. Accions de reintegració.
3. La massa passiva. Crèdits concursals i crèdits contra la massa.
4. Reconeixement i classificació de crèdits concursals.
5. L'informe de l'administració concursal.

16. DRET CONCURSAL (III). SECCIONS CINQUENA I SISENA. DRET PRECONCURSAL. NORMES PROCESSALS.

1. El conveni. Aprovació judicial i eficàcia del conveni.
2. La fase de liquidació. Operacions de liquidació i pagament als creditors.
3. La qualificació del concurs.
4. El dret preconcursal .
5. Normes processals. Lincident concursal i el règim de recursos.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	90,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	10,00	0
Elaboració de treballs individuals	34,00	0
Estudi i treball autònom	91,00	0
TOTAL	225,00	

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia docent s'adaptarà lògicament al sistema d'avaluació que figure en l'annex de la guia docent, tenint en compte les opcions que permet el sistema general descrit en l'epígraf 9 (per exemple, programant unes o altres activitats complementàries, o avaluant o no determinades activitats aplicades o dirigides, etc.). No obstant açò, amb caràcter general hauran de tenir-se en compte les següents pautes:

1. Exposició de continguts. En les classes s'utilitzarà un mètode docent de participació activa per part dels estudiants en l'ensenyament. Les sessions se sustentaran en la discussió de supòsits, problemes o casos, o l'exègesi de preceptes positius, utilitzant els coneixements i les idees expressades en els Manuals de l'assignatura, prèviament treballats pels estudiants. En definitiva, un sistema de classes dialogades. Açò sense perjudici que el professor realitze exposicions magistrals para determinades qüestions o problemes d'especial dificultat i/o complexitat.
2. Activitats aplicades i/o dirigides. En la dinàmica docent s'introduiran activitats consistents en resolució de casos pràctics o problemes, comentari de sentències, etc. que mantindran una forta imbricació amb els coneixements adquirits pels estudiants. Aquestes activitats es realitzaran com a complement a l'exposició dels coneixements teòrics realitzada pel professor, sense perjudici que puga ordenar-se la seua realització fora del temps destinat a l'explicació de la matèria. Seran participatives i cada professor assenyalarà, si escau, quins seran objecte d'avaluació. Encara que no siga objecte de treball en l'aula, el professor també podrà programar, dins del volum de treball de l'estudiant, altres activitats que servisquen per a reforçar o repassar els coneixements adquirits per l'estudiant.
3. Activitats complementàries: Dins de l'activitat presencial de l'estudiant s'inclourà almenys una activitat complementària a elecció del professor, o bé a proposta de l'estudiant i prèvia autorització del professor. Aquestes activitats podran consistir en assistència a conferències, seminaris, visites a institucions, etc.

AVALUACIÓ

Normes generals d'avaluació:

La qualificació final s'obtindrà del sumatori de dos blocs: l'avaluació contínua de l'aprenentatge i la participació en les activitats proposades, d'una banda (30% de la qualificació); i la realització d'una prova final teòric-pràctica equivalent al 70% de la nota final.

Serà necessari aprovar la prova final per a aprovar l'assignatura. En cas de no superar aquest examen la nota que figurarà en l'acta es determinarà a partir de la suma ponderada de la puntuació obtinguda en l'avaluació contínua i la corresponent a aquesta prova final teòric-pràctica, sense que en cap cas pugui superar el 4,5 (Suspens).

La prova final d'avaluació de coneixements podrà ser oral o escrita a elecció del professor, qui ho indicarà en el seu annex a la guia docent.

- a) Quan la prova final siga escrita, serà única i comuna per a tots els grups. En aquesta prova els estudiants podran utilitzar els textos legals. No hi haurà límit d'espai per a les respostes, ni podrà consistir en un test, però sí hi haurà límit de temps.
- b) Quan la prova final serà oral, el professor indicarà en l'annex a la guia si els estudiants poden utilitzar textos legals durant l'examen. El professor comunicarà amb una antelació mínima de 5 dies hàbils, a través de l'aula virtual de l'assignatura, les dades referents a lloc, hora, data, durada màxima per a cada estudiant i ordre d'examen.

Independentment del sistema d'avaluació general (escrit o oral), el professor podrà determinar en l'annex la possibilitat de canviar el sistema d'examen quan es veja obligat a realitzar la prova objectiva en dates diferents de l'oficial en aplicació de les normes previstes per al cas de coincidència en les dates d'exàmens en el Reglament d'avaluació i qualificació de la Universitat de València.

En primera convocatòria la nota final s'obtindrà de la qualificació obtinguda en la prova final i en l'avaluació contínua segons els percentatges anteriorment indicats. En segona convocatòria es mantindrà la nota obtinguda en l'avaluació contínua durant el curs.

Les activitats d'avaluació contínua (dirigides o complementàries) no seran recuperables en segona convocatòria quan per la seua naturalesa no siga possible el disseny d'una prova que valore l'adquisició dels resultats de l'aprenentatge en segona convocatòria. Aquest fet serà determinat en l'annex del professor que concretarà les activitats dirigides i complementàries que es realitzaran dins del marc d'aquesta guia docent.

Encara que s'haja seguit l'avaluació contínua, total o parcialment, si l'estudiant no es presenta a la prova final d'avaluació, la nota que s'inclourà en l'acta serà **NO PRESENTAT**. Excepcionalment, si l'estudiant ho sol·licita, i a la vista de les circumstàncies del cas concret, es podrà qualificar amb **SUSPENS**, amb la nota percentual resultant de l'avaluació contínua.

Elements avaluables i puntuació: Conforme a l'exposat, la qualificació final de l'assignatura s'obtindrà de la suma dels següents elements avaluables:

1.Examen final de tipus teòric-pràctic amb ús de textos legals: 70% qualificació final.

2.Activitats avaluables (realitzades en aula o fora d'ella): 30% qualificació final.

Cada professor concretarà en el seu annex a la guia la composició de les activitats l'avaluació de les quals integrarà aqueix 30%. En les activitats avaluables hauran d'incloure's tant dirigides i/o aplicades com a complementàries. Al llarg del curs hauran de programar-se almenys una activitat complementària. En tot case aquestes activitats hauran de comprendre 8 hores durant el curs.

2.1.- Activitats dirigides: entre un 10% i un 20% a elecció del professor.

2.2.- Activitats complementàries: entre un 10% i un 20% a elecció del professor entre les següents activitats:

- Activitats programades pel Departament per als diferents grups.
- Activitats programades per un professor concret o grup de professors per als seus respectius grups
- Es permetrà que els estudiants, prèvia autorització del seu professor, realitzen activitats complementàries de la seua elecció.
- Les activitats complementàries podran també consistir en participació en Jornades, Congressos, Conferències, Seminaris, etc.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Cualquiera de los textos siguientes relacionados por orden alfabético es suficiente para atender al programa. Su consulta, coordinada con los materiales que pueda indicar o suministrar el profesor de cada Grupo, constituyen el conjunto recomendado. La referencia debe entenderse hecha a las últimas ediciones publicadas de cada una de las obras.

BROSETA PONT, M., Manual de Derecho Mercantil (Edición revisada por Fernando Martínez Sanz), Editorial Tecnos, tomos I y II.

EMBED IRUJO, J.M., (Dir.), Introducción al Derecho de Sociedades de capital. Editorial Marcial Pons.

GALLEGO, E., Derecho Mercantil, Tirant lo Blanch.

JIMÉNEZ SÁNCHEZ, G.J. (coord.), Derecho Mercantil. Editorial Marcial Pons, vol. 1, 2, 3 y 10.

MENENDEZ, A. y otros: Lecciones de Derecho Mercantil, Editorial Thomson-Civitas, tomos I y II.

SÁNCHEZ CALERO, F. y SANCHEZ CALERO GUILARTE, J., Instituciones de Derecho Mercantil. Editorial Thomson-Aranzadi, tomos I y II.

VICENT CHULIA, F., Introducción al Derecho Mercantil, Editorial Tirant lo Blanch, tomos I y II.

Son imprescindibles los textos legales correspondientes a las materias comprendidas en el programa.

